

ARTE DRAMATIKO GOI MAILAKO ARTE IRAKASKUNTZETAKO GRADU TITULUA.

INTERPRETAZIOA

TÍTULO DE GRADO EN ENSEÑANZAS ARTÍSTICAS SUPERIORES DE ARTE

DRAMÁTICO. INTERPRETACIÓN

IRAKASKUNTZA GIDA / GUÍA DOCENTE

2026-2027

ARTEAREN KOMEDIA

1. Identifikatzaileak

MATERIA: Artearen Komedia

KREDITUAK: 3 ECTS

IRAKASGAI MOTA: derrigorrezkoa

MAILA: 2025-2026

ORDU KOPURUA GUZTIRA: 90

ORDU PRESENTZIALAK: 60

ORDU OSAGARRIAK: 30

IRAKASGAIA EMATEKO ALDIA: Sei hilabetekoa

IRAKASKUNTZA HIZKUNTZAK: Euskara eta gaztelaina

2. Irakasleak

Izena eta abizenak	Helbide elektronikoa
Rita Martín Ramos	rmartin@dantzerti.eus

3. Irakasgaiaren deskribapena

(EHAAREN arabera, 23/2016 DEKRETUA, otsailaren 16koa, zeinen bidez ezartzen baitira Arte Dramatikoko Goi-mailako Arte-irakaskuntzetako Interpretazioaren espezialitatea eta Euskal Autonomia Erkidegorako ikasketa-plana)

- Teknika desberdinak erabiltzea egoera, ekintza eta pertsonaia eraikitzeko eta garatzeko, artearen komediari dagokionez.
- Testuinguru dramaturgiko eta eszenikoetan erabiltzea.

4. Konpetentziak

Graduko Konpetentzia Orokorrak	
G1	Autonomia eta autoerregulazioa sustatzea ezagutzaren, emozioen, jarreraren eta jokabideen eremuan, eta independentzia erakustea informazioa jaso, aztertu eta sintetizatzean, ideiak eta argudioak modu kritikoan garatzean eta sormen-prozesuetan automotibatze eta antolatze gaitasunean
G2	Besteen bizitzak, egoerak eta pertsonalitateak ulertzeko eta sentitzeko psikologikoki ulertzea eta enpatizatzea, arazoak konpontzeko irudimena, intuizioa, adimen emozionala eta pentsamendu sortzailea eraginkortasunez erabiliz; pentsatzeko eta lan egiteko trebetasuna malgutasunez garatuz, gainerakoei eta lanaren inguruabar aldakorrei egokituz, bai eta norberaren gorputzaren eta ikuskizunari lotutako baldintza psikologikoei erantzuteko behar den orekaren kontzientzia eta erabilera osasungarria ere
G3	Kontzientzia kritikoa sustatzea, norberaren eta besteen lanari ikuspegi konstruktiboa aplikatuz, erabiltzen dituen bitartekoen eta lortu nahi dituen helburuen artean harreman egokia ezarriko duen etika profesionala garatuz
G4	Komunikatzea, talde-lana negoziatzeko eta antolatze gaitasun nahikoa erakutsiz, askotariko kultura-testuinguruetan integratzea eta teknologia berriak erabiltzea
G5	Norberaren adierazpena eta sorkuntza sustatzea, eskuratutako ezagutza teorikoak, teknikoak eta praktikoak integratuz, sormen-prozesuan zintzotasuna, erantzukizuna eta eskuzabaltasuna erakutsiz, arriskua bere gain hartuz, porrota onartuz eta gizartearen arrakasta modu orekatuan baloratuz
Especialitateko Berariazko Konpetentziak	
EI1	Interpretazioa garatzeko beharrezkoak diren adierazpen-baliabideak menderatzea

EI2	Sorkuntzan parte hartzea eta partitura edota pertsonaia interpretatzea, interpretazio-teknikak menderatuz
EI3	Ikuskizunaren parte diren gainerako hizkuntzekin elkarreragitea
EI4	Norberaren sortze-prozesua ulertzeko eta oinarritzeko ikastea, bai lan-metodologiari dagokionez, bai estetikaren berrikuntzari dagokionez

Zeharkako Konpetentziak	
T1	Lana modu eraginkorreetan eta motibatzailean antolatzea eta planifikatzea
T2	Informazio esanguratsua biltzea, aztertzea, laburbiltzea eta behar bezala kudeatzea
T3	Arazoak konpontzea eta egiten den lanaren helburuei erantzun egiten erabakiak hartzea
T4	Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak eraginkortasunez erabiltzea
T6	Norberaren lanbide-jardunarekiko eta pertsonen arteko jardunarekiko autokritika egitea
T7	Komunikazio-trebetasunak eta kritika eraikitzailea erabiltzea talde-lanean
T8	Ideiak eta argudioak modu arrazoituan eta kritikoan garatzea
T13	Bikaintasuna eta kalitatea bilatzea bere lanbide-jardueran
T14	Ikerketa-metodologia menderatzea proiektu, ideia eta irtenbide bideragarriak sortzean

T15	Modu autonomoan lan egitea eta ekimenaren eta espiritu ekintzailearen garrantzia baloratzea lanbide-jardunean
Irakasgaiaren Berariazko Konpetentziak	
EA1	Aurreadierazkortasun-teknikak eta interpretazioko oinarrizko printzipio psikofisikoak ezagutzea, mugimendu teknikotik eta inprobisazioaren eta jolas eszenikoaren oinarrizko legeetatik abiatuta. Horietatik abiatuta, pertsonaia arketipikoen eta pertsonaia konplexuen sorkuntzan sakontzea
EA2	Ariketa eta joko eszenikoak eginez inprobisatzeko teknikak ezagutzea, norberaren pertzepzioan sakontzeko, bai eta eszena arautuen bidez emozioak entzuteko eta transmititzeko gaitasunetan sakontzeko ere
EA3	Testu eta keinu-antzerkian interpretazioaren prozedurak eta teknikak ezagutzea eta menderatzea, artearen eta clownaren komedia-teknikei dagokienez, komediako hainbat pertsonaiaren lan teknikoaren bidez, ikaslearen interpretazio-tresnak areagotzeko, bai eta eskura dituen interpretazio-kanonen ezagutza teoriko-praktikoa ere
EA4	Aktore-lanaren oinarriak ezagutzea, esperimentazio pertsonalaren eta praktika kolektiboaren bidez, oinarri horiek aintzatetsiz bere emozio-, gorputz-, ahots- eta komunikazio-gaitasunen ezagutza sakontzeko
EA5	Entrenamendu psikofisikoaren oinarrietan trebatzea, ekintza-partiturak, joko eszenikoa, inprobisazioa, entsegua eta testuen interpretazioa oinarri hartuta, interpretazio-estiloen aurrean erreakzionatzeko gaitasuna dinamizatzeko eta sustatzeko
EA6	Antzezpen-analisiko prozedurak aplikatzea egoera dramatikoari eta pertsonaiari, inprobisazio-ariketen bidez, horiek oinarri hartuta gai izateko pertsonaia konposatua eta azaldutako egoera dramatikoa bere adierazpen gorenera eramateko

EA7	Jolasen, istorio-sorkuntzen, eszenen eta mugimendu-partituren bidez, ikaslearen berezko nortasun sortzailea aurkitzea eta sustatzea, ikasleari bere bertuteetatik eta gaitasunetatik abiatuta pertsonaiak eraikitzen laguntzeko
EA8	Norberaren irudimena eta adierazpen-baliabideak (gorputza/ahotsa) garatzea, norbanakoen zein taldeen inprobisazio-ariketak oinarri hartuta, pertsonaiaren mugimendua eta hizkuntza sortzeko
EA9	Joko dramatikoaren bidez malgutasun mentala eta gorputz-malgutasuna, entzute aktiboa eta erantzuteko gaitasuna garatzea, interpretearen harikortasuna errazteko, bere ibilbide profesionalean aurre egin beharko dien interpretazio-estiloei begira
EA10	Interpretazio-sistemen printzipio teorikoak, estetikoak, etikoak eta humanistikoak ezagutzea, ikuskizunaren eta antzezpenaren (ikus-entzunezkoa barne) bitarteko eta forma desberdinetan aplikatzeko
EA11	Artearen komedian testua, ekintza eta pertsonaia aztertzea eta hainbat poetika eta proposamen dramaturgikotan txertatzea. Horrela, interpreteak genero dramatikoak (kasu honetan, Artearen Komedia) ez ditu estilo immobilista gisa ulertu ahal izango, baizik eta sorkuntzarako, bilakaerarako eta ikerketarako abiapuntu gisa
EA12	Ekintza fisikoen metodoa eta analisirako, konposiziorako, bizipenerako eta irudikapenerako beste prozedura batzuk ezagutzea eta aplikatzea; autoezagutzatik, behaketatik, analisitik, imitaziotik eta tipologiaren integraziotik abiatuta, pertsonaia konposatuari beharrezko barne-aberastasun guztia ematea pertsonaia horrek eskatutako komunikazio-prozesua eszenan egin dezan
EA13	Gorputzaren mugimendu segmentatu eta koordinatuaren praktikan trebatzea, horretarako, garrantzitsua da gorputz-kontzientzia, arnasketa, artikulazioak bereiztea, gorputza erlaxatzea, mugimenduak arintzea, norberaren, pertsonen eta taldearen entzuketa izatea. Teknika horiek ezagutzeak egiazkotasunaren eta eskatutako estiloaren berri emango dio sortutako pertsonaiari, lana egiten ari den antzerki-generoaren edo -tipologiaren arabera

EA14	Mimoaren teknika aztertzea, gogo-egoerei, emozioei eta sentimenduei dagokienez, haren interpretazioa teknikarekin osa dezaten, eszenari eta pertsonaiari behar duena eman. Horrela, pertsonaia dramatiko egoeran murgilduta dagoen kanpoko zein barneko gatazkak eboluzionatu, gogora ekarri eta transmititu ahal izango dira
EA15	Aktore-lana maskarekin praktikatzea, gorputzaren bidez pertsonaiaren eraikuntza osoa izateko. Hori lortzeko, hainbat alderdi eta teknika landuko dira: mugimenduen disoziazioa, pertsonaiaren fokua maskarekin, helburua eta desioak gorputzarekin eta maskarekin adieraztea
EA16	Entrenamenduan eta eszenan maskara espresiboki erabiltzen trebatzea eta, lan honen bidez, gorputzak teknika baten bidez adierazteko eta publikoarekiko komunikatiboa izateko dituen moduak ulertzea
EA17	Artearen komediako eszenetan maskararen erabilera aplikatzea. Maskara, haren ezaugarriak, lerroak eta adierazpenak aztertzea, gorputzarekin eta maskarekin berarekin Artearen Komediako pertsonaia arketipiko baten berezitasunak transmititzeko
EA18	Clown-aren eta bufoi garaikidearen eszena-berezitasunak ezagutzea eta praktikan jartzea, komediaren teknikan sartuz, erritmo-jolasen eta -ariketen, isiluneen, ezustekoen, akrobazien, entzutearen, ekintzaren/erreakzioaren bidez. Horrela, ikaslea gai izango da eszenak eta/edo pertsonaiak sortzerakoan erabil ditzakeen eszena- eta interpretazio-baliabideak ulertzeko
EA19	Sorkuntza koreografiko eta eszenikoko modu berriak ezagutzea eta esperimentatzea, gorputzak eta mugimenduak diskurtso formalean inplikatzaren duten lengoia eta praktika artistiko gisa interpretazioaren eta dantzaren ikuspegia zabaltzen duten hainbat diziplina artistikoren topaketaren bidez. Horrela, arte eszenikoa, oro har, eta interpretazioa, bereziki, lan egiteko moduen arteko ontzi komunikatzaile gisa ulertu ahal izango ditu, eta ez inoiz komunikatzera iritsi gabe modu paraleloan eboluzionatzen duten sail estanko gisa

5. Edukiak

I. Blokea.

1. Gaia. Commedia Dell 'Arte-ren sarrera historikoa, politiko-soziala. Azalpena eta lan teoriko-praktikoak
2. Gaia. Joko dramatiko eta inprovisazioa (I)
3. Gaia. Aktorearen prestakuntza psiko-fisikoa eta Commedia Dell 'Arteko arketipoen eta pertsonaien gorputz-alfabeto baten esperimentazioa
4. Gaia. Gorputza, maskara eta kontramaskara. Estatusa eta emozioak

II. Blokea.

1. Gaia. Joko dramatiko eta inprobisazioa (II) Commedia Dell 'Arteren maskara eta gai estandarrak dituzten interpretazio-sorkuntzak
2. Gaia. Canovaccio edo eszena independenteak sortzeko garapena eta egitura (Lazzi)

6. Metodologia eta lanerako plana

Metodologian, ikasleek eskoletan eta ikaskuntzan aktiboki parte hartzea bilatuko da, eta, horrekin batera, ikaslearen autonomia. Praktikara bideratutako teknikak eta baliabideak bultzatzen dira, baita ikasleen motibazioa eta interesa piztera bideratutakoak ere.

Artearen Komedia lan progresibo eta batutzaile baten irakasgaia da, eta ikasleek inprobisazioetatik hainbat eszena sortuko dituzte eta pertsonaien eta pertsonaien ezaugarri fisikoen eta izaeraren arteko harremana eraikiko dute.

Lehenengo blokea, Artearen Komediako pertsonaien eraikuntza eta teknika ariketak landuko dira, eta ikasle guztiek praktikan jarriko dituzte. Maskara-erdiekin egindako lana aztertuko da, alderdi teknikoenetik pertsonaia bakoitzaren ezaugarrietara eta harremanetako jolasera. Pertsonaia bakoitzaren psikologian, mugimendu motan eta gorpuztasunean sakonduko da, maskara bakoitzak ematen duen informaziotik eta pertsonaia bakoitzaren historiaren aurretiazko ezagutzatik abiatuta.

Lehen fase edo bloke honen helburuak garapen fisikoan, aurreadierazkortasunean, pertsonaiaren psikologian eta aktorearen ahalmenetan lagunduko duten teknikak sartzean oinarrituko dira, mugimenduaren, bere izaeraren eta pertsonaien eta eszenen eraikuntzaren azterketa praktikoa osoagora iritsi arte.

Hurrengo saioetan inprobisazio garrantzitsuenak landuko dira, eszena solteak eraiki aurreko lan guztia zuzenduz (Lazzi).

Pertsonaiak ikasle bakoitzari esleitu aurretik, ikasleek landutako inprobisazioak landuko dira, pertsonaia guztiak kontuan hartuta. Horrela, ikerketan sakonduko da, proposamen pertsonal, sortzaile eta irudimentsuak sustatuz.

Irakasgaia prozesuan zentratzen da, eta amaierako lagin batean amaituko da. Lagin hori ikasgelan egingo da, aparteko egoera batek kanpoan irudikatzea eragozten badu.

Antzezpen bat egingo da kanpoan, ezerk eragozten ez badu. Funtsezkoa izango da prozesu osoagoa kontuan hartzea, ikasleak kaleko antzerki-konpainia baten antzezpenaren fase guztietan inplikaturik egongo baitira. Antzezpenaren, antzerkiaren eta bilketaren espazioa prestatzea ekarriko du.

Ikaslearen lanaren denbora planifikazioa

Eskola presentzialak	70 ordu
Banakako tutoretzat	2 ordu
Aurkezpenak	10 ordu
Azterketak	2 ordu
Lan teorikoak eta praktikoak aurkeztea	6 ordu
Guztira	90 ordu

7. Ebaluazioa.

Ebaluazio irizpideak eta adierazleak		
Kpt.	Irizpidea	Adierazlea

EA 4	1. Zorrotz aztertzea interpretazio eszenikoko oinarrien gaineko testu teoriko garrantzitsuenak eta zehazki, artearen komediarekin zerikusia dutenak.	1.1. Zorrotz aztertzea interpretazio eszenikoko oinarrien gaineko testu teoriko garrantzitsuenak, eta zehazki, artearen komediarekin zerikusia dutenak.
EA 5		
EA 8		
EA 12		
T1		
T2		
T3		
T4		
T6		
T7		
T8		
T13		
T14		
T15		
EA 1	2. Izaera desberdin eta konplexuatasuneko ariketa inprobisazio eta egoera dramatikoetan modu organikoan antzeztu eta komnikatzea.	2.1. Gaitasun sortzaileak, adierazkorrak eta mugimendu teknikoetan garapena egiten du.
EA 2		2.2. Bere lan eszenikoa aberastu egiten du sentsibiltate, konplizitate, apaltasun eta aktore-teknika lantzen.
EA 3		
EA 5		
EA 6		2.3. Bere unibertso sortzaile propioaren adierazpena indartzen du.
EA 7		
EA 9		2.4. Proposamenen eraikuntzetan, organikotasuna eta sormena bilatzen ditu.
EA 10		
EA 11		2.5. Eszenakideekin eta publikoarekin plazera, konplizitatea eta jolasa aurkitzen ditu
EA 13		

EA 14		
EA 15		
T1		
T2		
T3		
T6		
T7		
T8		
T13		
T15		
EA 1	3. Inprobisazioaren teknikak menderatzea, norberaren pertzepzioan eta emozioak transmititzekogaitasunean sakontzeko.	2.6. Aktore-tresnak ezagutzen ditu eta zuzen aplikatzen ditu inprobisazioan.
EA 2		
EA 3		
EA 4		
EA 5		
		3.1. Entzutean oinarrituta, organikotasuna eta egiantzekotasuna bilatzen ditu.
		3.2. Eskuratutako teknikak ezagutzen eta aplikatzen ditu..
		3.3. Ekintza-erreakzioan lan egiten du, hemen eta orain gertatzen denari leial izanik.

EA 6		3.4. Benetako emozioak transmititzen daki bere gorputza eta ahotsa modu organiko eta sinesgarrian erabiliz.
EA 7		
EA 8		
EA 9		
EA 10		
EA 11		
EA 12		
EA 13		
EA 14		
EA 15		
EA 16		
EA 17		
EA 18		
EA 19		
T1		
T2		
T3		
T6		
T7		
T8		
T13		
T15		
EA 1	4. Clown interpretazio-moduaren barregarritasuna, inozentzia eta oinarritzko emozioak gehitzea	4.1. Inprobisazioaren teknika ezagutzen eta praktikan jartzen du.
EA 2		
EA 3		

EA 4	aktorearen berezko adierazpen-baliabideei.	4.2. Emozioak inprobisazioetan komunikatzen ditu, clown-aren interpretazio-tresnak erabiliz.
EA 5		
EA 6		
EA 7		4.3. Komikotasunaren erritmo egokia ezagutzen du.
EA 8		
EA 9		4.4. Interpretazio komikorako tresna egokiak aplikatzen ditu.
EA 10		
EA 11		4.5. Pertsonaia eta eszena bat eraikitze oinarriko elementuak ezagutzen eta menderatzen ditu, komediaren kodetik abiatuta.
EA 12		
T1		4.6. Komediaren erritmoa eta arauak ezagutzen eta praktikan jartzen ditu.
T2		
T3		
T6		4.7. Jokoaren egitura garatzen du eta eskuratutako adierazpen-baliabideak aplikatzen ditu.
T7		
T8		
T13		
T15		

8. Ikaskuntzaren kalifikazioa

Prozedura: ebaluazioa jarraitua eta bereizia izango da, ikasgairako ezarritako konpetentziak barneratzea kontuan hartuz. Graduak zenbait konpetentzia orokor eta zeharkako ere kontuan hartuko dira, eta beraz, izaera barneratzailea izango du. Ebaluazio jarraitua klasera joatearen menpe egongo da, eta, gutxienez, irakasgaia emateko aldirako adierazitako klase presentzialen %80ko asistentzia izan beharko du ikasleak.

Ikasgaiaren helburuen gauzatzea, dagozkien konpetentziekin lotuta, gorago aipatutako indikatzaileen arabera eta beherago zerrendatutako tresnen bidez puntuatuko da.

Ebaluazio-tresnak
Gelan egindakoaren egunerokotasun informea , ikasle bakoitzaren bertaratze-ehunekoa egiaztatzeko, bai eta ikasgelan egindako esku-hartzeen kalitatea eta nolakotasuna egiaztatzeko ere. Ikasgaiaren aurreko jarrera eta heldutasuna, eta ikasteko prozesuaren laguntzaileak
Erkaketa-zerrenda , eskatutako ariketen aurrean egindako lana eta konpromisoa egiaztatzeko eta ebaluatzeko, bai eta ikasgelan beste ikasle batzuen lanei buruz egindako hausnarketen eta iritzien egokitasuna egiaztatzeko eta ebaluatzeko ere.
Muestrak . Finkatutako lanari eusteko eta erronka pertsonalak bilatzeko eta eboluzionatzeko helburuarekin arriskatzeko gaitasuna ebaluatzeko prestatutako ariketak eta eszenak erakusten ditu.
Aurkeztutako erreferenteei buruzko talde-lan teoriko-praktikoak . Klase teoriko-praktikoaren formatuak aukera ematen du aurretik egindako ezagutza eta bilaketa gainerako ikaskideekin partekatzeko.
Gogoeta-koadernoak , idazki pertsonalak, ikasitako ikasgaia ikasleen hitzetan eta hausnarketetan txertatzeko eta ondorio propioak ateratzeko.

Ohiko ebaluazioaren tresnak haztatzea eta denboralizazioa			
Tresna	Blokea	Haztapena	Gauzatzeko edo entregatzeko aldia
Asistentzia, puntualtasuna eta jarrera.	I eta II	%10	Kurtsoan zehar

Ikasgelan egiten dituen lan teoriko eta ariketa praktikoak	I eta II	%20	Kurtsoan zehar
Analisia, praktika eta komediako pertsonaien mugimendua eta inprobizazio ekintzak menderatzea.	I eta II	%30	Kurtsoan zehar
Teoria: Koadernoak eta hausnarketa-lanak	I eta II	%10	Kurtsoan zehar
Publiko aurrean aurkezpena eta entsegu orokorrak.	II	%30	Kurtsoan zehar
Guztira		%100	

Blokeren bat gainditzen ez bada, ikasgaiaren % 100eko ezohiko deialdian aztertuko da.

Ezohiko deialdiaren haztapena aldatu egingo litzateke, eta honela geratuko litzateke

Ezohiko ebaluazioaren tresnak haztatzea		
Tresna	Blokea	Haztapena
Artearen komediako eszena-proposamenetan pertsonaien ekintzen, ezaugarri espezifiko psikofisikoen eta mugimenduen analisia, praktika eta nagusitasuna.	I eta II	%40

Amaierako lan bat erakustea eta irudikatzea.	I eta II	%40
Artearen komedian pertsonaia bat sortzeko mugimendu espezifikoa, historia eta pertsonaiei eta teknikari buruzko azterketa teoriko-praktikoa.	I eta II	%20
Guztira		%100

9. Ebaluazio jarraia eta deialdiak

Ebaluazio jarraituaren galera gertatuko da ikaslearen faltak presentziako ordu kopuruaren %30 denean, baldin eta falta ez justifikatuen kopurua %20 baino gehiago ez bada. Galera horrek, ikasgaiaren irakaskuntza unea gora-behera, aurreikusitako ondorengo lanak/probak ez onartzea, ez zuzentzea, eta ez ebaluatzea ekarriko du. Ikaslea tutoretzapean izateko eskubidea berreskuratzeko aukera aintzat hartuko da.

Ebaluazio jarraia galtzen duen ikasleak ohiko deialdian azterketa egiteko eskubidea du.

- Ohiko deialdia:

Ikasgaiaren konpetentzien %100 ebaluatuko dira.

- Ezohiko deialdia:

Ikasgaiaren konpetentzien %100 ebaluatuko dira. Ohiko deialdian gutxiegia duen ikasleak, ez aurkeztuak, edo deialdiari uko egin duenak, ezohiko deialdian ebaluatzeko aukerarik izango du.

Ezohiko deialdia —urtarrilean zein maiatzean amaitzen diren ikasgaiak— ekainean izango da, eskola egutegian berariaz gordetako egunetan.

10. Bibliografia, baliabideak eta ikasmaterialak

Aubert, C. (s. f.). El arte mímico. Escenología.

- Castronovo, J. (2008). Lecciones de pantomima: Fundamentos. Fundamentos.
- Fava, A. (2007). La máscara cómica en la Commedia dell'Arte. Ars Cómica.
- Fernández, A. I. (2006). La comedia del arte: Materiales escénicos. Fundamentos.
- Goldoni, C. (s. f.). Arlequín, servidor de dos patrones; La hostería de la posta; La posadera.
- Johnstone, K. (2008). Impro: Improvisación y el teatro. Cuatro Vientos.
- Piccolo. (s. f.). Teatro épico y Commedia dell'Arte. Primer Acto.
- Pisk, L. (1974). The actor and his body. Harrap Limited.

Direcciones web:

- Commedia dell'Arte. (s. f.). Commedia dell'Arte. <http://www.commedia-dell-arte.com/index.shtml>
- National Theatre. (s. f.). National Theatre. <http://www.nationaltheatre.org.uk/>
- Bettero, A. (Director). (2007). Venezia, gran teatro del mondo [Video].
- Boso, C. (2012, 5 de noviembre). Conferenza spettacolo: Maschere e mascheramenti [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=kGNlISyAtTk>
- D'Anna, C. (2020, 18 de mayo). Movement & actor training with Dr. Chiara D'Anna [Canal de YouTube]. YouTube. <https://www.youtube.com/@COMMEDIADELLARTEActorTraining>
- Fo, D. (2013, 10 de febrero). Dario Fo about Commedia dell'Arte: Arlecchino [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=jvC-y4I_5hU
- Faction of Fools Theatre Company. (2010, 13 de enero). "Appello" to UNESCO for Commedia dell'Arte's heritage [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=kB9sfXp3miA>
- Federica Wu. (2014, 16 de febrero). Il viaggio dei comici [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=Dqs5dTL-SZ0>
- Grinkanwood. (2009, 10 de mayo). Commedia dell'Arte characters [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=ZUnaNTftZuM>
- INA. (1975). Fragmento de la obra "L'Âge d'or" de la compañía Théâtre du Soleil, dirigida por Ariane Mnouchkine [Video]. <https://www.ina.fr/ina-eclaire-actu/video/i11138926/le-theatre-du-soleil-l-age-d-or>
- National Theatre. (2011, 6 de octubre). The world of Commedia dell'Arte [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=h_0TAXWt8hY
- National Theatre. (2011, 6 de octubre). Commedia dell'Arte: Character shape [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=JJEwuurzDe4>

National Theatre. (2011, 6 de octubre). Commedia dell'Arte: Language [Video]. YouTube.
<https://www.youtube.com/watch?v=9gTs9xWJcgg>

National Theatre. (2011, 6 de octubre). Commedia dell'Arte: Un recorrido histórico [Video].
YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=mqlfTG40RUI>

National Theatre. (2011, 6 de octubre). Commedia dell'Arte: Emoción [Video]. YouTube.
<https://www.youtube.com/watch?v=dllIFR6c7NZc>